

HALLER VON ZIEGESAR, Jozef Leonard, doctor in de wijsbegeerte en letteren, leraar, publicist (Sint-Jans-Molenbeek 7 november 1864 - Berlijn 30 november 1945).

Bij zijn geboorte werd hij in de burgerlijke stand ingeschreven onder de naam Haller van zijn in 1834 te Gent geboren moeder. Deze kwam later in dienst bij A.J.A. baron von Ziegesar (z. aldaar), die in 1878 te Brussel kwam wonen. De baron en zijn vrouw interesseerden zich voor de jonge Haller en steunden zijn studie aan het atheneum te Gent en de universiteit te Luik.

Haller groeide op in de sfeer van zijn pleegvader en voegde later de naam von Ziegesar aan zijn moedersnaam toe. De baron behoorde tot het Alldeutscher Verband en stichtte in 1898 het tijdschrift Germania, waaraan ettelijke zeer bekende Vlamingen meewerkten. Het sprak dus wel van zelf,

dat Haller von Ziegesar de ideologie van de grootgermaanse volksgemeenschap zou aanhangen, die in de romantische periode veel aantrekkingskracht had.

Toch was Haller von Ziegesar vóór alles Vlaming. Als atheneumleerling te Gent was hij voorzitter van de kring der Heremanzonen. Na zijn studietijd te Luik was hij van 1890 tot 1905 leraar te Gent. Toen hij in dat jaar leraar werd aan het atheneum te Brussel, sloot hij zich aan bij F. Reinhard en M. Josson, in de leiding van het Nationaal Vlaamsch Verbond, de Vlaamsche Volksraad en de Vlaamsche Volkspartij. Toen deze laatste in 1906 te Brussel deelnam aan de kamerverkiezing, stond zijn naam bovenaan op de kandidatenlijst.

Van zijn letterkundig werk is te vermelden het dramatisch gedicht *Rollo van Moerlande* (1899), dat op 18 mei 1943 in de Koninklijke Nederlandse Schouwburg te Gent werd opgevoerd.

In de herfst van 1914 werd Haller von Ziegesar de eerste verbindingsman van de Brusselse radicale Vlaamsgezinden met de bezettende macht. Hij speelde een belangrijke rol bij de uitvoering van de vernederlandsing van het onderwijs; ook was hij lid van de commissie tot voorbereiding van de vernederlandsing van de Gentse universiteit, doch na teleurstellingen trok hij zich uit deze commissie terug. Bij de splitsing van het ministerie van wetenschappen en kunsten in oktober 1916 werd hij benoemd tot algemeen bestuurder van de afdeling Kunsten van het Vlaamse ministerie.

In de activistische politiek bleef Haller von Ziegesar behoren tot de groep van het Nationaal Vlaamsch Verbond, die in juni 1916 overging tot de stichting van de Vlaamsche Landsbond, waarvan hij tweede voorzitter werd. Deze Landsbond stond op het standpunt van de hervorming van België tot een federatie van Vlaanderen en Wallonië, wat regelrecht tegen het Jong-Vlaams programma inging. Hierdoor kwamen de partijen scherp tegen-

over elkaar te staan; het getuigde echter van realistisch inzicht, dat Haller von Ziegesar en zijn medestanders geen eisen wilden stellen waarvan zij wisten dat de Duitse regering er niet op zou ingaan. Bij de stichting van de Raad van Vlaanderen in februari 1917 behoorde Haller von Ziegesar tot de eerste leden; zijn invloed op de werkzaamheden van de Raad is echter niet groot geweest.

In november 1918 week hij uit naar Duitsland en vestigde zich te Berlijn, waar hij hoogleraar werd. In zijn ballingschap vervreemde hij niet van de V.B., doch bleef trouw aan zijn verleden. Hij publiceerde nog in verscheidene tijdschriften. Tekenend is zijn verklaring in de Dietsche Voorpost (Gent) van oktober 1934: „Een hereenigd Groot-Nederland, één, onafhankelijk en eerbiedwekkend sterk uit eigen kracht, brengt vrede in Europa”.

HENDRIK D. MOMMAERTS

HALLER VON ZIEGESAR. De verschijning van de maandelijkse tijdschrift